

TEMA: VENTILATION OG LUGT

FAGLIGE TEMAER
Kontakt: Jens Mathiasen
jema@effektivtlandbrug.dk
63 38 25 37 - 61 22 67 55

**aktuelt
tema**

Syren-metoden fra Biocover tilsætter jernsulfat til gyllen under fyldning af gyllevognen. Mængden kan variere fra 200 til 1000 milliliter pr. kubikmeter.

Jernsulfat i gyllevognen reducerer gyllelugt

En videreudvikling af af Biocover-systemet, SyreN - der blev hædret på Agromek i 2008, bliver nu testet i fuld skala. Samtidig med at forskere skal måle effekten, vil opfindererne også gerne have naboernes næser til at teste virkningen.

AF BØJE ØSTERLUND

aktuelt tema Gylle består af over 200 forskellige lugtstoffer, og der er meget stor forskel på, hvor ubehageligt de lugter og hvor stærkt de lugter. Men at gylle lugter, når den

udbringes i voksende afgrøder en smuk forårsdag, er der ikke grund til at diskutere ret længe.

Firmaet Biocover A/S vil efter påske lancere en ny teknologi, SyreN, til reduktion af lugt fra gylle under udbringning. Den første præsentation af den banebrydende teknologi skete på Agromek 2008. Produktet er siden udviklet til også at omfatte reduktion af lugt og gjort klar til markedsføring.

Effektivt Landbrug har, forud for lanceringen af Biocovers nye produkt efter påske, fået direktør og ejer af Biocover A/S, Morten Toft, til at forklare om systemet.

Gylle er forskellig

- Problemet med lugt fra gylle er, at den er så utrolig variabel. Derfor er lugtreduktion afhængig af flere faktorer hos gyllen. Dyreart, fodring, vandspild og opbevaring, samt hvilken behandling gyllen forudgående har fået. Der kan være tale om forsuring, bioforgasning og beluftning, forklarer Morten Toft.

- Også opløseligheden af det enkelte lugtstof i gyllen, som er pH-værdi, ionstyrke, temperatur, udbringningsmetode, vejr og vind betyder noget for både fordampning og selve lugtoplevelsen.

SyreN-metoden tilsætter jernsulfat til gyllen under fyld-

ning af gyllevognen. Mængden kan variere fra 200 til 1000 milliliter pr. kubikmeter.

- Jernsulfat er et kendt middel til at reducere lugt, og anvendes meget udbredt i rensningsanlæg, specielt til at fælde fosfor. Jernsulfat er også kendt for sin evne til at spalte svovlbrinte og flere af de fede fedtsyrer og dermed gøre dem lugtfri, forklarer Morten Toft.

De »rådnæ« forsvinder

Svovlbrinte er et af de stærkeste lugtstoffer, vi kender, og dens karakteristiske stank af »rådnæ« er ikke til at tage fejl af. Foruden jernsulfat, tilsætter SyreN også svovlsyre til

gyllen. Svovlsyre anvendes til forsuring og binder dermed ammoniak i gyllen som lugtfrit ammonium.

Ifølge Morten Toft er en interessant bivirkning fra jernsulfat, at det er meget surt og dermed hjælper med til at binde ammoniak som ammonium. Den er dermed også medvirkende til at reducere emission fra ammoniak og anvender man meget jernsulfat, vil man kunne spare på tilsætning af svovlsyre.

- Vi har altså med SyreN et godt værktøj til at reducere lugten, men selvfølgelig kunder, hvor de lugtstoffer, som reagerer med jernsulfat og svovlsyre er godt repræsenteret.

- Vi kan på ingen måde garantere, at gyllen bliver helt lugtfri, og der vil med sikkerhed være meget stor forskel fra ejendom til ejendom, hvor meget lugtreduktion der kan opnås, tilføjer Morten Toft.

Testes af eksperter

Fordi der er så store forskelle på den gylle, der skal behandles, vil prisen variere en del.

- Vi kalkulerer med priser fra 15 til 90 kroner pr. hektar som et foreløbigt estimat. I år vil vi køre med i alt fire anlæg, oplyser Morten Toft.

- I den kommende sæson vil vi køre en forsøgsrække i samarbejde med DJF og Landscentret for at dokumentere lugtreduktionen i tal. Men selv om vi måtte få nogle flotte

tal ud af forsøgene, er jeg dog ikke meget i tvivl om, at det er lugten hos naboerne der tæller, siger Morten Toft.

Naboerne skal snuse

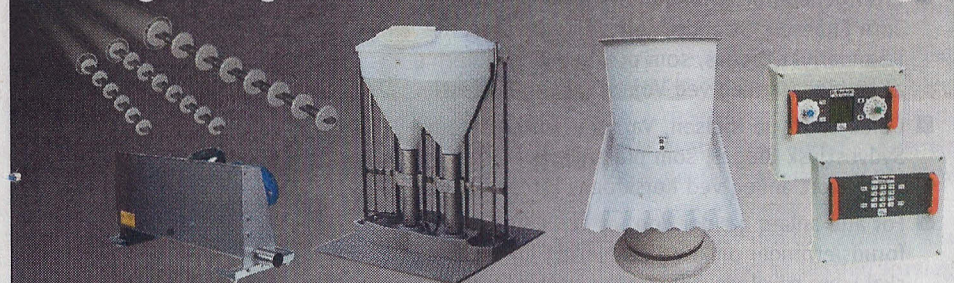
Effekten af SyreN skal dermed både måles på videnskabelig basis, men også som oplevet ubehag hos for eksempel naboer til en mark, hvor der udbringes gylle.

- Vi har derfor opfordret vore kunder til at lave »nabo lugtpaneller«. Det vil sige, at landmanden/maskinstationeren først kører med et læs med stor tilsætning af jernsulfat og derefter reducerer mængden i læs to, tre og så videre. Forsøgene kan kun foregå ude i marken, og på dage med relativt stille vejr, forklarer Morten Toft.

- Problemet er, at når man har opholdt sig i gyllelugten i et stykke tid, forsvinder vores evne til at skelne mellem lidt eller meget lugt. Der er også meget psykologi i det med lugt. Vi oplever også, at alene det, landmanden gør noget for at reducere lugten, har en positiv virkning mellem landbrug og nabo.

Men der, hvor svovlbrinte forekommer i mærkbare koncentrationer, vil vi helt sikkert kunne reducere lugten meget markant, siger Morten Toft.

Fodringsanlæg - Foderautomater - Ventilationsanlæg

Nu også biologisk luftrensning

KJ Klimateknik A/S
Bommen 2
8620 Kjellerup
Tlf.: 86 88 04 99
Fax: 86 88 03 65
mail: kj@kj-klimateknik.dk

www.kj-klimateknik.dk

boje@effektivtlandbrug.dk
telefon 63 38 25 31